

Parti Tüzüğü

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL ESASLAR

VAROLUŞ

MADDE 1- Partimizin adı YÜCE DİRİLİŞ PARTİSİ'dir. Genel Merkezi Ankara'dadır. Partimizin kısaltılmış adı YÜCE DİRİ-P'dir, işareti "dolunay, güller açmış gül ağacı ve yol"dan oluşur.

AMAÇ

MADDE 2- Yüce Diriliş Partisi, toplumun bağrından doğmuş olma şuuru içinde, iç ve dış tarihî-sosyolojik şartları göz önünde tutmayı ihmal etmeksizin, ülkemiz ve milletimizin, mânen ve maddeten, en iyi, en doğru, en güzel ve en yüce bir güç ve seviyeye ermesi, kimliğinin, bağımsızlığının, bütünlüğünün ve tüm haklarının tam anlamıyla korunması, böylece bugünün ve yarınının güvence altına alınması, insanlığa katkısının, geçmişte olduğu gibi, günümüzde ve gelecekte hiçbir ülkeninkinden geri kalmamak üzere, en yüksek dereceye çıkarılması amacını taşıyan, bu amaca varmak için kişilerin haklarını en geniş kapsamlıya tanımanın ve gelişimlerini sağlamanın mutlak gereğine ve önemine inanan, daima gerçeğe değer vermeyi ilke edinen, bilime dayalı düşünceler çerçevesinde ilerlemeyi metot bilen siyasî bir kuruluştur. Partinin amacı ve bu amaca varmak için izleyeceği yol, programında ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

ÜYELİK

ÜYELİK ŞARTLARI

MADDE 3- Yüce Diriliş Partisi'ne Siyasi Partiler Kanunu ile diğer ilgili yasalarda parti üyesi olamayacakları açıkça belirtilmiş olanlar hariç olmak üzere; 18 (onsekiz) yaşını dolduran medeni ve siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip bulunan, partinin amacını, programını, siyasî ilkelerini ve siyasal yaşam anlayışını benimseyen her yurttaş üye olabilir.

ÜYELİĞE GİRİŞ

MADDE 4- Partiye üye olmak isteyenlerin kanunî ikametgâhlarının bulunduğu İlçe Yönetim Kurulu'na en az üyelik beyannamesi ile başvurmaları gerekir. Hazırlanmış giriş beyannamesini alan İlçe Başkanlığı ilgiliye bir alındı belgesi verir. İlçe Yönetim Kurulu, başvuruları 15 gün içinde inceleyerek karara bağlar. Başvuru sahibinin üyeliğinin kabulüne karar verilirse, üye kayıt defterine gerekli kayıt yapılır.

15 günlük içinde karara bağlanmamış olan üyelik başvuruları kabul edilmiş sayılır ve işlemler tamamlanır. Üyelik başvurusu reddedildiği takdirde karar ilgiliye 15 gün içinde yazı ile bildirilir. Talebi reddedilen kişi, İlçe Yönetim Kurulu kararının kendisine tebliğinden itibaren, 15 gün içinde İl Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. İl Yönetim Kurulu'nun 15 gün içinde vereceği kararlar kesindir.

MKYK re'sen veya müracaat üzerine süreye bakılmaksızın üye kayıtları konusunda nihai karar vermeye yetkilidir.

Bir kimse, bütün yurttta yalnız bir ilçede partiye üye kayıt olabilir. Üye ikametgâhını değiştirmedikçe başka bir ilçeye kaydının naklini isteyemez.

İnternet ve benzeri yolla da üyelik başvurusu yapılabilir. Bu durumda üyelik, istenen belgelerin ilgili ilçe yönetimine

verilmesi ile tamamlanır.

SÜREKLİ YURTDIŞINDA BULUNAN VATANDAŞLARIN ÜYELİĞİ

MADDE 5- Yurt dışındaki yurttaşlar üyelik başvurularını bir yazı ile Genel Merkeze yaparlar.

Yazıya yurtdışında sürekli oturdukları yerin adresi ile Türkiye’de iken sürekli oturdukları ilçedeki açık adresi ve nüfus cüzdanlarının onaylı örneğini eklerler. Genel Merkez başvurusu yazısını 15 gün içinde ilgili ilçe başkanlığına gönderir. İlçe başkanlığı gerekli işlemleri yaparak üyelik işlemlerini tamamlar.

GENEL MERKEZİN ÜYE KAYIT YETKİSİ

MADDE 6- Partiye girmek isteyen T.B.M.M. üyelerinin partiye kabulleri MKYK kararı ile olabilir. Bunlara ait üyeliğe kabul kararı giriş beyannamelerinin bir sureti, arzu ettikleri ilçeye gönderilerek kayıtları yaptırılır. MKYK’nın partiye alınmalarında fayda gördüğü kimseler ile ilgili kayıt işlemleri de aynı şekilde yapılır.

ÜYELİĞİN SONA ERMESİ

MADDE 7- Parti üyeliği belgelenmiş olması şartıyla, ölüm, istifa ve başka bir partiye üye olma veya başka bir partide görev alma hallerinde sona erer. Yetkili disiplin kurulunca partiden kesin olarak çıkarılmasına karar verilenlerin üyelikleri sona erer.

Üye olma şartlarını sonradan kaybedenler ile üyeliğe giriş beyannamesi imzaladıkları tarihte bu şartları haiz olmadıkları sonradan anlaşılanlar ve herhangi bir şekilde

siyasi partiler kanununa göre üyeliği düşenlerin üyelik kayıtları ilçe yönetim kurulu kararı ile silinir.

İlçe Başkanlığı üyelik kaydı silinene durumu bildirir. İlgili, kaydının silinmesine karşı 15 gün içinde İl Yönetim Kuruluna itiraz edebilir.

İlgili, İl Yönetim Kurulu'nun ret kararına karşı 15 gün içinde MKYK'ya itirazda bulunabilir. MKYK'nun vereceği karar, parti içi işlemler açısından kesindir.

YENİDEN ÜYELİĞE KABUL

MADDE 8- Partiden ayrılanların yeniden üyeliğine kabulüne İlçe Yönetim Kurulu'nun görüşünü de alarak İl Yönetim Kurulu karar verir.

Partiden ayrılmış olan il başkanları, MKYK üyeleri, Milletvekilleri ile Belediye Başkanlarının yeniden üyeliğine kabulüne ancak Genel Başkanlık Divanı karar verir.

Üyelik istemi reddedilen onbeş gün içinde MKYK'ya itiraz edebilir, MKYK'nın kararı kesindir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEŞKİLÂT

PARTİ TEŞKİLÂTI

MADDE 9- Parti teşkilâtı, Merkez Teşkilâtı ile il, ilçe ve belde teşkilâtları ve TBMM parti grubu, il genel meclisi grupları, belediye meclis grupları, Yan Kuruluşlar (İhtiyari Kurullar) ve Yurt Dışı Temsilciliklerinden ibarettir.

Merkez Teşkilâtı, Büyük Kongre, Genel Başkan, Genel Başkanlık Divanı, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu, Merkez Disiplin Kurulu ve Yan Kuruluşlar (İhtiyari Kurullar)'dan oluşur.

BİRİNCİ KESİM

BÜYÜK KONGRE

OLUŞUMU

MADDE 10- Büyük Kongre, seçilmiş üyeler ve tabiî üyelerden oluşur. Seçilmiş üyeler, TBMM üye tam sayısının iki katını geçemez. Her ilde o ilin milletvekili sayısının iki katı kadar üye il kongresinde seçilir. Tabii üyeler delege seçimlerine girmezler.

Tabiî üyeler, parti genel başkanı, merkez karar ve yönetim kurulu ile merkez disiplin kurulu üyeleri parti kurucuları ve partinin üyesi olan bakanlar ve milletvekilleridir.

Parti kurucuları seçilmiş üyelerin %15'inden fazla ise Büyük Kongre'ye tabii üye sıfatıyla dâhil olacak kurucu üyeleri MKYK belirler.

Partinin en yüksek karar organı büyük kongredir. Büyük kongrenin kararına bütün parti organlarının ve partililerin uymaları zorunludur. Tabiî üyeler ayrıca il kongrelerince delege olarak seçilemezler.

GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 11- Büyük Kongre anayasa, kanunlar ve sair mevzuat ile kendisine verilen görevleri ifa eder ve yetkileri kullanır.

Büyük Kongre, anayasa ve kanunlarla yasaklanmamış olup, parti tüzüğünde de kendisinin görevlendirilmediği hususlarda yeterli oy çokluğu ile kendisini yetkili kılabilir.

Büyük Kongre partinin en yüksek karar organı olarak Parti Teşkilâtı'nın bütün birimleri ile her türlü parti faaliyetleri ve parti politikası hakkında son ve kesin karar verme yetkisine sahiptir.

Büyük Kongre, disiplin kurullarınca verilen cezaları Genel Başkan tarafından önerilmiş olmak kaydı ile oy çokluğu ile affedebilir.

İŞLEYİŞ

MADDE 12- Büyük Kongre'nin olağan toplantıları üç yılda bir yapılır. Olağanüstü toplantılar, genel başkanın veya merkez karar ve yönetim kurulunun lüzum göstermesi veya büyük kongre üyelerinin en az beşte birinin yazılı istemi üzerine ve gündem, yer, gün ve saat belirlenerek yapılır. Büyük kongrenin toplantı yeter sayısı, büyük kongre üye tam sayısının salt çoğunluğudur. İlk çağrı üzerine yapılan toplantıda toplantı yeter sayısı bulunamıyorsa, ikinci çağrı üzerine yapılacak toplantıda toplantı yeter sayısı aranmaz. Büyük kongrenin karar yeter sayısı, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

Parti tüzük ve programında değişiklik yapılmasına ilişkin olan veya parti politikasını ilgilendiren konularda karar alınmasına dair teklifleri karara bağlamak için bunların genel başkan, merkez karar ve yönetim kurulu veya büyük kongre üyelerinin en az yirmide biri tarafından ileri sürülmüş olması gerekir. Kanunlar, parti tüzük ve parti programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularla kamu faaliyetleri konularında karar alınmasına dair teklifleri karara bağlamak için bu tekliflerin büyük kongrede hazır bulunan üyelerin üçte biri tarafından yapılmış olması şarttır. Bu teklifler, büyük kongrece seçilecek bir komisyonda görüşüldükten sonra, komisyon raporuyla birlikte incelenir ve karara bağlanır.

KONGRE DİVANI VE KOMİSYONLARI

MADDE 13- Gündeme geçilmeden önce kongre başkanlık divanı için açık oyla bir başkan, bir başkan yardımcısı ve iki kâtip üye seçilir.

Kongre divanı, görüşmeleri idare etmek, toplantı düzenini sağlamak, tutanağı düzenlemek, sayım ve dökümü denetlemek ve itirazları inceleyip karara bağlamakla görevlidir. Bu madde il ve ilçe kongrelerinin başkanlık divanları için de geçerlidir.

Kongre başkanlık divanının istemi üzerine çalışmaları daha verimli kılmak için büyük kongre kararıyla komisyonlar kurulabilir. Komisyon üyeleri açık oyla seçilir. Komisyon üyeleri kendi aralarında bir başkan ve bir kâtip seçebilir. Komisyonlar, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıda bulunanların çoğunluğu ile karar verir. Komisyonlarda yapılan çalışmalar ve alınan kararlar bir raporla başkanlık divanına sunulur. Büyük kongrede görüşülen ve aynen veya değiştirilerek kabul edilen raporlar kongre kararı niteliğini kazanır.

BÜYÜK KONGRE SEÇİMLERİ

MADDE 14- Genel Başkan ile Merkez Karar ve Yönetim Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyelerinin seçimi büyük kongrece Siyasi Partiler Kanunu'nda öngörülen biçimde yapılır.

Genel Başkan, Büyük Kongre Başkanlık Divanı'nın seçimini sağlar. Büyük kongrede yapılacak seçimler için adaylık başvurusu başkanlıkça belli edilecek sürede yapılır. Genel Başkanlık ve kurullar için aday listeleri ayrı ayrı düzenlenerek ilân edilir.

KONGRE TUTANAKLARI

MADDE 15- Büyük kongrede yapılan görüşmeler ve alınan kararlar, toplantı tutanağına başkanlık divanınca uygun görülecek biçimde geçirilir. Bu tutanaklar ve kongreye ait bütün belgeler başkanlık divanınca imzalanır ve kongre sonunda bir dizi pusulasıyla birlikte genel başkanlığa teslim edilir. Seçim sandık kurulunca açıklanan seçim sonuçları da kongre tutanaklarına geçirilir. İl ve ilçe kongreleri tutanakları

için benzer şekilde işlem yapılır ve imzalanan tutanaklar Genel Başkan'a teslim edilir.

İKİNCİ KESİM

GENEL BAŞKANLIK

GENEL BAŞKAN SEÇİMİ

MADDE 16- Parti Genel Başkanı, büyük kongrece gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınamazsa üçüncü oylamada en çok oyu alan başkan olur.

Genel Başkan üç yıl için seçilir. Aynı kişi sonraki dönemlerde de seçilebilir.

Genel Başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması halinde büyük kongre toplanıncaya kadar merkez karar ve yönetim kurulu, partiyi temsil yetkisini kendi üyeleri arasından seçeceği bir üyeye verir. Merkez karar ve yönetim kurulu genel başkan seçmek üzere en geç kırkbeş gün içinde büyük kongreyi toplantıya çağırır.

ÜÇÜNCÜ KESİM

GENEL MERKEZ TEŞKİLÂTI

PARTİ GENEL BAŞKANI VE YARDIMCILARI

MADDE 17-Partiyi temsil yetkisi genel başkana aittir. Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydı ile parti adına dava açma ve davada husumet yetkisi, genel başkana veya ona izafeten bu yetkileri kullanmak üzere MKYK'ya aittir.

Parti genel başkanı, merkez karar ve yönetim kurulunun tabii başkanıdır.

Partide Genel Başkan'ın belirlediği sayıda genel başkan yardımcısı bulunur. Bunlar, teşkilatlanma, yayın, basın,

halkla ilişkiler, seçim ve sosyal işler gibi konularda genel başkan tarafından yapılacak görevlendirme çerçevesinde çalışırlar. Parti Genel Başkanı, Genel Başkan Yardımcılarını MKYK üyeleri arasından seçer, hangi işlerden sorumlu olduklarını belirler ve gerektiğinde sorumlu oldukları işlerde değişiklik yapabilir.

Gerektiğinde genel başkanın onayı ile genel başkan yardımcılarında işlerinde yardımcı olacak yeteri kadar parti üyesi görevlendirilir.

Genel başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması halinde, büyük kongre toplanıncaya kadar, merkez karar ve yönetim kurulu partiyi temsil yetkisini kendi içinden seçeceği bir üyeye tevdi eder ve en geç kırkbeş gün içerisinde büyük kongreyi toplantıya çağırır.

GENEL SEKRETER VE GENEL SAYMAN

MADDE 18- MKYK Genel Sekreter ve Genel Saymanı kendi üyeleri arasından seçer. Genel Sekreter partinin bütün idari işlerinin yürütülmesi ile görevlidir. Genel Sekreter, merkez teşkilâtının, personel, levazım, yazışma gibi günlük işlerini yönetir ve MKYK, başkanlık divanı ve diğer kurullardaki görüşmelerin tutanaklarının düzenlenmesi için gerekli önlemleri alır.

Genel Sayman, parti merkez teşkilâtının malî işlerinin kanunlara, tüzüğe ve diğer mevzuata uygun ve doğru olarak yürütülmesinden sorumludur. Genel Sayman, gelirlerin zamanında ve düzenli olarak toplanması, harcamaların mevzuata ve tutumluluk ilkelerine uygun olarak yapılması, akitlerin malî hükümlerinin zamanında uygulanması için gerekli önlemleri alır.

GENEL BAŞKANLIK DİVANI

MADDE 19- Genel Başkanlık Divanı, genel başkan, genel başkan

yardımcıları, genel sekreter ve genel saymandan oluşur. Divan toplantılarına yukarıdaki fıkrada sayılan yetkililerin yardımcılığı ile TBMM grup başkan yardımcılığı da katılabilirler; ancak oy kullanamazlar.

Genel Başkanlık Divanı, Genel Başkanın danışma ve yürütme organıdır.

- a. Partiyi, Büyük Kongre'nin ve MKYK'nın kararları doğrultusunda sevk ve idare işlerinde, Genel Başkan yardımcısı olur.
- b. TBMM Parti Grubu ile Genel Merkez arasında temas ve irtibatı devam ettirir.
- c. Genel Başkan tarafından yapılacak veya Parti adına yayınlanacak önemli beyanat ve açıklamaların esaslarını tespit eder.
- d. MKYK'nın gündemini ana unsurları ile tespit eder.
- e. MKYK'nın toplanmasını bekleyemeyecek kadar acil durumlarda, MKYK'nın ilk toplantısına kadar geçerli olacak şekilde gerekli tedbirleri alır.
- f. Yeni bir hükümetin teşkili ile ilgili çalışmalar esnasında gerekli müzakereleri yürütür.

MERKEZ KARAR VE YÖNETİM KURULU (MKYK)

MADDE 20- MKYK, partinin Büyük Kongre'den sonra en üst seviyede karar organıdır. MKYK Genel Başkan ve 15 asil üyeden oluşur. MKYK'yı oluşturan 15 asil üye ile 15 yedek üye Büyük Kongre tarafından seçilir. MKYK, İki Büyük Kongre arasında, parti tüzük ve programına ve Büyük Kongre kararlarına uymak şartıyla, partiyi ilgilendiren hususlarda karar almak ve alınan kararları uygulamak yetkisine sahiptir.

Boşalan MKYK asil üyeliklerine, ilk MKYK toplantısında yapılacak seçimle yedek üyelere gereği kadarı getirilir. Karar asil üyeliğe getirilen yedek üyelere alışıldık usullerle bildirilir.

MKYK iki ayda bir toplanır. Genel Başkan veya MKYK üyelerinin üçte birinin çağrısı üzerine her zaman olağanüstü toplanabilir. MKYK, genel başkanın, başkanın bulunmadığı zamanlar kendisine vekâlet eden genel başkan yardımcısının başkanlığında üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Kararlar, hazır bulunanların çoğunluğu ile alınır. Oyların eşit olması halinde başkanın başkan hazır değil ise, başkana vekâlet eden başkan yardımcısının görüşü kabul edilmiş sayılır.

MKYK'NIN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 21- MKYK, büyük kongreye verilmiş yetkiler dışında kalan alanlarda parti programı çerçevesinde partinin politikasını belirler, stratejisini saptar.

Başlıca Görev ve Yetkileri:

- a. Tüzük hükümlerini ve parti programını ve büyük kongre kararlarını uygulamak ve partiyi yönetmek,
- b. Partinin ilkelerini ve programını yaymak, duyurmak, benimsetmek için gerekli çalışmaları yapmak,
- c. Seçim öncesi ve seçim dönemi ile ilgili tüm girişimleri ve çalışmaları yapmak,
- d. Büyük kongreye sunulacak bilânçoyu, kesin hesap raporunu, bütçeyi ve genel faaliyet raporlarını hazırlamak,
- e. Hükümet kurmaya ve kurulan hükümetten çekilmeye karar vermek,
- f. Partinin uluslar arası ilişkilerini düzenlemek ve çalışmalarını yürütmek,
- g. Tüzükte öngörülen veya sonradan ihtiyaç duyulan yönetmelikleri hazırlamaktır.
- h. Parti teşkilâtını , yan kuruluşlarını ve yurtdışı temsilciliklerini kurmak, kurmaya yetki vermek, feshetmek, el çektirmek.
- i. MKYK kendi yetkisinde olanlardan belirlediği konularda Genel Başkanı tam yetkili kılma yetkisine sahiptir.

j. Genel Başkan tarafından önerilmiş olmak kaydı ile disiplin cezalarını affetmek.

DÖRDÜNCÜ KESİM

İL KURULUŞU

MADDE 22- Partinin il kuruluşu, il kongresi, il başkanı, il yönetim kurulu ve il disiplin kurulundan oluşur.

İL KONGRESİ

MADDE 23- İl Kongresi seçilmiş delegelerle tabii üyelere teşekkül eder. Seçilmiş üyeler, merkez ilçe dahil olmak üzere ilçe kongrelerince seçilen delegelerdir. İl kongresi, Büyük Kongre'nin yapılmasına engel olmayacak şekilde 3 yıl içinde toplanır.

İlçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege sayısı, partinin o ilçe seçim çevresinde son milletvekili genel seçiminde aldığı oya göre şu şekilde hesaplanır; yüz sayısı il seçim çevresinde son milletvekili genel seçiminde Partinin aldığı oy sayısına bölünür. Elde edilen katsayı, ilçe seçim çevresinde son milletvekili genel seçiminde partinin aldığı oy sayısı ile çarpılır. Ortaya çıkan rakam, o ilçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege sayısını gösterir.

Partinin son genel seçime katılmamış olması, İlçenin genel seçimden sonra kurulması, kaldırılması, bölünmesi, birleştirilmesi gibi nedenlerle ilçede Partinin aldığı oy miktarının resmen tespit edilememesi halinde delege miktarı o ildeki ve bağlı ilçelerdeki parti üye sayısına göre MKYK tarafından belirlenir.

İL KONGRESİ'NİN İŞLEYİŞİ, GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 24- İl Kongresi'nin olağan toplantıları üç yılda bir yapılır. Olağanüstü toplantılar, İl başkanı veya İl Yönetim Kurulu'nun lüzum göstermesi veya İl Kongresi üyelerinin en az beşte birinin yazılı istemi üzerine ve gündem, yer, gün ve saat belirlenerek yapılır.

İl Kongresi'nin toplantı yeter sayısı, kongre üye tamsayısının salt çoğunluğudur. İlk çağrı üzerine yapılan toplantıda toplantı yeter sayısı bulunamıyorsa, ikinci çağrı üzerine yapılacak toplantıda toplantı yeter sayısı aranmaz. İl Kongresi'nin karar yeter sayısı, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

İL BAŞKANI VE BAŞKAN YARDIMCILARI

MADDE 25- İl Başkanı İl Kongresi'nce 3 yıl için seçilir. İl Yönetim Kurulu'nun başkanıdır. Partinin ildeki temsilcidir ve temsilci sıfatı gereği gerekli görüşme ve çalışmaları yapar. İlde İl Yönetim Kurulu'nun belirlediği sayıda İl Başkan Yardımcısı bulunur.

İL YÖNETİM KURULU

MADDE 26- İl Yönetim Kurulu, İl Kongresi'nce 3 yıl için seçilir ve İl Başkanı ile 8 asil üye ve 8 yedek üyeden oluşur. İl Yönetim Kurulu, seçildikten sonraki ilk toplantısında kendi içindeki görev dağılımını yapar.

Boşalan İl Yönetim Kurulu asil üyeliklerine, ilk İl Yönetim Kurulu toplantısında yapılacak seçimle yedek üyelere gereği kadarı getirilir. Karar asil üyeliğe getirilen yedek üyelere alışıldık usullerle bildirilir.

İl Yönetim Kurulu toplantıları arasında iki aydan fazla süre olamaz.

İL YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 27- Parti programındaki düşünce ve görüşlerinin yayılması, halkın parti çalışmalarına katılımının sağlanması ve il çevresinde parti faaliyetinin düzenli, verimli ve uyumlu bir biçimde yürütülmesi il yönetim kurulunun temel görevidir.

İl yönetim kurulunun başlıca görevleri şunlardır:

- a. Siyasî Partiler Kanununun, diğer kanunların ve bu tüzüğün gereklerini yerine getirmek,
- b. Büyük Kongre, MKYK ve il kongresinin kararlarını uygulamak,
- c. Ülkenin ve çevrenin toplumsal, ekonomik, teknolojik sorunlarını incelemek, eğitim, sağlık, bayındırlık gibi ihtiyaçları ile ilgilenmek, bu konularda bir taraftan parti üst kademelerine görüş ve önerilerde bulunurken diğer taraftan partinin belediye ve il genel meclisi üyelerini ve ildeki diğer partileri aydınlatmak,
- d. İl kongresinin toplanması için gerekli hazırlıkları ve çalışmaları yapmak, bilgileri toplamak ve belge ve raporları düzenlemek,
- e. Parti gelirlerinin düzenli olarak toplanmasını ve sağlıklı biçimde arttırılmasını sağlamak, harcamalarda usul ve amaca uygunluk ve tutumluluk ilkelerini gözetmek,
- f. Genel ve yerel seçimlerde partinin seçim bildirgesindeki düşünce ve görüşleri yaymak, parti adaylarını tanıtmak, seçimi kazanmaya yönelik bütün hazırlık ve çalışmaları yapmak.

İl Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri parti genel politikasına aykırı demeç veremezler, zorunlu durumlar dışında, ilden yukarı resmî makam ve mercilerle doğrudan yazışmaya giremezler.

İLÇE KONGRESİ'NİN İŞLEYİŞİ, GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 28- İlçe Kongresi seçilmiş üyeler ve tabii üyelere oluşur.

İlçe Kongresi, partinin o ilçedeki üye sayısı 400'ün altında ise, tüm üyelerin katılımı ile 400'den fazla ise ilçe ve çevresindeki köy ve mahallelerde partinin son genel seçimde aldığı oy sayısına göre, parti son seçime katılmamış ise üye sayısına göre, ilgili parti üyelerinin seçtikleri, 10 delegeden oluşur. İlçe Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri ilçe kongresinin tabii üyeleridir.

Delege seçimleri; köy ve mahallelerde partinin bu yerlerde son genel seçimde aldığı oy miktarı, parti son genel seçime katılmamış ise üye sayısı esas alınmak suretiyle bu yerlere verilecek kontenjanlara göre yapılır. Köy ve mahallelerdeki üye sayısı delege kontenjanı verilmesini gerektiren nispetin altında ise bu durumdaki köy ve mahallelerle birleştirilerek delege seçilmesi mümkündür.

Yapılan delege seçimleri bir tutanakla tespit edilerek, tutanak parti ilçe başkanlığına gönderilir.

İlçe Başkanlığı, münhasıran delege seçimi işlemlerini yürütmek üzere köy veya mahallelerdeki üyelere birisini görevlendirebilir.

ORTAK HÜKÜMLER

MADDE 29- Partinin Genel Merkez, İl ve İlçe organları seçimleri ile İl Kongresi ve Büyük Kongre delegelerinin seçimleri, yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır:

Seçim yapılacak Büyük Kongre ile, İl ve İlçe Kongreleri'nin toplantılarından en az on beş gün önce, Kongre'ye katılacak parti üyelerini belirleyen listeler, Büyük Kongre ile İl Kongreleri için Yüksek Seçim Kurulu'nun önceden belirleyeceği Seçim Kurulu Başkanı'na, İlçe Kongreleri için o yer

belirleyeceği Seçim Kurulu Başkanı'na, İlçe Kongreleri için o yer İlçe Seçim Kurulu Başkanı'na, ilçede birden fazla İlçe Seçim Kurulu'nun bulunması halinde Birinci İlçe Seçim Kurulu Başkanı'na iki nüsha olarak verilir. Ayrıca toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar da bildirilir.

Kongrelerdeki seçimlerde kullanılacak oy pusulası ve listelerin tanzim tarzı partinin ilgili yönetmelikleri ile düzenlenir.

Listede adı yazılı bulunmayanlar oy kullanamazlar. Oylar, oy verme sırasında sandık kurulu başkanınca verilen, seçim kurulu başkanınca mühürlenmiş ve adayları gösterir listelerin tüzük ve ilgili parti yönetmeliklerinde gösterilen usule uygun bir şekilde işleme tabi tutularak sandığa atılması suretiyle kullanılır.

Oy kullanma ve oyların muteberlik şekil ve şartları partinin ilgili yönetmelikleri ile düzenlenir.

İLÇE BAŞKANI

MADDE 30- İlçe Başkanı İlçe Kongresi'nce 3 yıl için seçilir. İlçe Yönetim Kurulu'nun başkanıdır. Partinin ilçedeki temsilcisidir ve temsilci sıfatı gereği gerekli görüşme ve çalışmalarını yapar.

İLÇE YÖNETİM KURULU

MADDE 31- İlçe Yönetim Kurulu, İlçe Kongresi'nce 3 yıl için seçilen, İlçe Başkanı ile 6 asil üye ve 6 yedek üyeden oluşan. İlçe Yönetim Kurulu, seçildikten sonraki ilk toplantısında kendi içindeki görev dağılımını yapar.

Boşalan İlçe Yönetim Kurulu asil üyeliklerine, ilk İlçe Yönetim Kurulu toplantısında yapılacak seçimle yedek üyelere

gereği kadarı getirilir. Karar asil üyeliğe getirilen yedek üyelere alışıldık usullerle bildirilir.

İlçe Yönetim Kurulu iki ayda bir kez toplanır.

BELDE TEŞKİLÂTI

MADDE 32- İl ve İlçe merkezleri dışkında, belediye Teşkilâtı bulunan yerlerde, belde Teşkilâtı kurulabilir. Belde Teşkilâtı, bulunduğu ilçe Teşkilâtına bağlı olarak çalışır.

Belde Yönetim Kurulu, İlçe Yönetim Kurulu'nca görevlendirilecek bir üyenin denetiminde, o beldede ikamet eden partili üyeler tarafından belirlenen 3 asil ve iki yedek üyeden oluşur. Beldede parti adına çalışmalar yapar. Belde Yönetim Kurulu'nun görev süresi, bağlı bulunduğu içle başkanlığının görev süresi kadardır.

BEŞİNCİ KESİM

İL, İLÇE VE BELDE TEŞKİLÂTLARI İLE İLGİLİ ORTAK HÜKÜMLER

İL VE İLÇE YÖNETİM KURULLARI'NIN GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 33- İl ve İlçe Yönetim Kurulları'nın görev ve yetkileri şunlardır:

- a. Kongreleri, toplantı tarihinden en az yedi gün önce mahallin en büyük mülki âmirine bildirmek,
- b. Kongrelerin delege listelerini, kanunda öngörüldüğu şekilde ismen hazırlayıp kongre başkanlık divanına vermek,
- c. Organlarda görev alanları kanunda öngörüldüğu şekilde ilgili makamlara yazı ile bildirmek,
- d. Partinin amaç, ilke ve programını kanunlar çerçevesinde yaymak, halkın partiyi ve amaçlarını doğru bir şekilde anlaması için çalışmak,

- e. Kanun ve parti tüzüğü hükümlerini, parti yönetmeliklerinin gereklerini, MKYK kararlarını, üst kademelerin ve kongrelerin kararlarını yerine getirmek. Kendisine bağlı teşkilâtı denetlemek; kademelerin çalışmalarını düzenlemek,
- f. Seçimlerde parti adaylarını kazandırmak için çalışmak, memleket işleriyle ilgilenmek.
- g. Kendi kongrelerinde görüşülecek konuları hazırlamak. Çalışma ve kesin hesap raporu ile gelecek dönem bütçe tasarısını kongreye sunmak.
- h. Partililer arasındaki işbirliği dayanışma ve anlayışı geliştirmek.
- i. Kendi çevrelerindeki siyasi çalışmalarla yakından ilgilenerek, çevrenin toplumsal, ekonomik, sağlık, bayındırlık ve diğer işleri hakkında, belediyeler ve il genel meclislerini bilgilendirmek ve yön göstermek, seçimlerde yapılması gereken işleri çevrenin özelliklerine göre düzenlemek ve yürütmek.

İL, İLÇE VE BELDE TEŞKİLATLARININ FESHİ VE EL ÇEKTİRME

MADDE 34- İlçe ve il başkanları ile İl, İlçe ve Belde yönetim kurullarına;

- a. Kanun ve Tüzük hükümleri uyarınca tutulması gerekli defter ve kayıtların, usulüne uygun olarak tutulmaması veya tutulan defter ve kayıtlar üzerinde kasıtlı olarak değişiklik yapılması yahut muhafaza edilmemesi; Kanun, Tüzük ve Muhasebe yönetmeliğinde öngörülen muhasebe ile ilgili belgelerin süresi içinde Genel Merkeze gönderilmemesi,
- b. Organlarda görev alanların kimliklerinin mahallin en büyük mülki amirliğine yazı ile bildirilmemesi,
- c. Ülke ve Parti çıkarlarını açıkça ve ağır şekilde zedeleyici davranışlarda bulunulması,
- d. Tüzüğün Disipline İlişkin Hükümler kısmında düzenlenen fiillerden birinin yönetim kurulu üyesi sıfatıyla

işlenilmesi,

Hallerinin bir veya birkaçının gerçekleşmesi durumunda, ilgilinin kanuni sorumlulukları saklı kalmak şartıyla, MKYK tarafından, aşağıda belirtilen usullerde kısmen veya tamamen işten el çektirilebilir:

1. İl Yönetim Kurulu işten el çektirmeyi gerektiren bir durumu tespit ederse gerekçeli bir rapor ile MKYK'dan, ilçe başkanının işten el çektirilmesini ve ilçe yönetim kurulunun feshini isteyebilir. MKYK, inceleme yaptırdıktan sonra veya teftiş sırasında Parti müfettişinin göstereceği lüzum üzerine, vereceği kararla ilçe başkanı ve üyelerine kısmen veya tamamen işten el çektirilebilir ve geçici kurulu karar veya eksikleri tamamlar. MKYK'nun kararı kesindir.
2. MKYK, re'sen veya parti müfettişlerinin göstereceği lüzum üzerine, il başkanı veya yönetim kuruluna kısmen veya tamamen işten el çektirebilir. MKYK'nun kararı kesindir.
3. İlçe ve il yönetim kurullarının asıl ve yedek üyeleri ile birlikte toptan işten el çektirilmemeleri halinde MKYK, işten el çektirme kararı ile birlikte geçici kurulu karar ve tebliğ eder. Kısmen işten el çektirme halinde il veya ilçe yönetim kurulu yedek üyelerle tamamlanır.
4. İşten el çektirme kararı, Kanunun 102nci maddesinin ikinci fıkrasında gösterilen haller dışında yetkili kurulların üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu veya gizli oyla alınır. (SPK: 20-9).

İşten el çektirme kararının ilçe yönetim kuruluna tebliğinden itibaren otuz gün içinde ilçe kongresi; il yönetim kuruluna tebliğinden itibaren kırk beş gün içinde il kongresi toplanarak yeni yönetim kurulunu seçer. Bu süre içinde ilçe veya il kongresi için yeni delege seçilmiş değilse, kongre eski delegelerle toplanır. Bu suretle seçilen ilçe ve il

yönetim kurulunun görev süresi, normal kademe kongrelerine kadar devam eder.

Ancak, işten el çektirme kararının verilmesi sırasında veya bundan sonra normal kademe kongrelerine başlanmış ise, geçici yönetim kurulunun yapacağı bu kongre, normal kademe kongresinin gündemine uygun olarak toplanır.

ALTINCI KESİM

YABANCI TEMSİLCİLİKLER VE YAN KURULUŞLAR (İHTİYARİ KURULLAR)

MADDE 35- Partimiz amaç ve ilkeleri doğrultusunda yurtdışında temsilcilikler açabilir. Devletimiz ile diplomatik ilişkisi bulunan tüm ülkelerin başkent ve ekonomik , kültürel , siyasi açıdan önemli tüm kentlerinde yurtdışı temsilcilikleri açmaya MKYK yetkilidir.

Yabancı temsilciliklerin kuruluşları, Teşkilât yapıları ve çalışma usulleri MKYK kararları ile belirlenir.

Partimiz amaç ve ilkeleri doğrultusundaki faaliyet konularında, kuruluş şekli, amacı, görev ve sorumlulukları ve Parti organları ile ilişkilerini belirleyerek Genel Merkez, İl, İlçe ve Beldelerde Yan Kuruluşlar (İhtiyari Kurullar) oluşturulmasına veya oluşturmaya yetki vermeye, kuruluşları feshetmeye, görevden el çektirmeye, bu yan Kuruluşların yönetmeliklerini düzenlemeye MKYK yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PARTİ GRUPLARI

BİRİNCİ KESİM

TBMM GRUBU

OLUŞUMU

MADDE 36- En az partili 20 milletvekilinin oluŐturacađı gruptur. Grup kurulduğu takdirde genel başkanlıkça TBMM başkanlığına bildirilir.

GRUP YÖNETİMİ VE DİSİPLİNİ

MADDE 37- Parti genel başkanı TBMM parti grubunun da başkanıdır. Parti genel başkanı milletvekili değilse Parti grubu üye tam sayısının salt çoğunluğuyla grup başkanı seçer. Yine TBMM parti grubu, grup başkan vekillerini ve yönetim kurulunu ve grup disiplin kurulunu grup iç yönetmeliğine göre oluŐturur. Grup iç yönetmeliği grubun kurulduğunun bildirildiği tarihten itibaren 15 gün içinde parti grubu tarafından hazırlanır parti grubunun salt üye çoğunluğu ile kabul edilir ve bu şekilde TBMM Başkanlığı'na gönderilir.

GRUP ÜYELERİ İLE GRUP BAŞKAN VEKİLERİ VE GRUP YÖNETİMİNİN GÖREVLERİ

MADDE 38- Grup üyeleri parti tüzük ve programına, temel ilkelerine, gizli oyla alınan kararlara uymak, genel kurul, komisyon ve parti merkezince hazırlanan çalışmalarına katılmak zorundadır.

Grup içinde yapılacak seçimlere ait oylamalar ile belli konularda bağlayıcı kararlar gizli oyla alınır. Bakanlar kuruluna veya bir bakana ya da TBMM'de veya grupta güven veya güvensizlik oyu verilmesi konusunda karar alma yetkisi parti grubunundur.

Parti başkanının milletvekili olmaması halinde seçilecek Grup başkanı ile Grup başkan vekilleri yasama çalışmalarında Parti genel başkanın yardımcıları olarak çalışmaların etkin ve düzenli yürütülmesi, grup adına beyanat verme, disiplinin sağlanması için yapılacak çalışmalar, alınacak tedbirler ile

tüzük ve grup iç yönetmeliğinde belirtilen işler grup yönetiminin görevidir.

İKİNCİ KESİM

İL GENEL MECLİSİ GRUBU

MADDE 39- İllerde partili en az 3 üyenin olması gerekir. İl genel meclisi parti grubu bir başkan vekili seçerek parti Teşkilâtı ile koordinasyon sağlanarak hareket edilir. Grup gizli oy ile bağlayıcı karar alabilir.

ÜÇÜNCÜ KESİM

BELEDİYE MECLİSİ GRUPLARI

MADDE 40- Belediye Teşkilâtı olan yerlerde partili belediye başkanı ve partili belediye meclis üyelerinden oluşan gruptur. En az 3 üyenin mevcudiyeti halinde oluşur. Bir grup başkan vekili seçilir. Parti Teşkilâtı ile koordinasyon sağlanarak hareket eder. Gizli oy ile bağlayıcı karar alabilir.

DÖRDÜNCÜ KESİM

İL GENEL MECLİSİ VE BELEDİYE MECLİSİ GRUPLARINA YÖNELİK ORTAK HÜKÜMLER

MADDE 41- İl genel meclisi ile belediye meclisi üyeleri, partili il, ilçe, belde başkanlarınca toplantılara çağrılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SEÇİMLER

BİRİNCİ KESİM

GENEL KURALLAR VE MİLLETVEKİLİ SEÇİMLERİ

KARAR ALMA YETKİSİ

MADDE 42- Partinin yerel ve genel seçimlere yönelik tamamen veya kısmen katılma kararını MKYK alır.

MİLLETVEKİLİ ADAYLIĞI VE ÖN İNCELEMESİ

MADDE 43- Başvuru tarihleri MKYK'ca belirlenir ve il Teşkilâtları aracılığıyla ilan edilir. Başvurular il Teşkilâtlarına ve parti merkezine bizzat yapılır. Yasal nitelikler ve uygunluk açısından MKYK inceler. Aday adayları listelerini belirler.

ÖN SEÇİM, TEŞKİLÂT YOKLAMASI, MERKEZ YOKLAMASI ADAY VE LİSTE SIRALAMASI YAPMA USULLERİ

MADDE 44-

- a. SPK 'da belirlenen esaslara göre her seçim çevresinde partili üyelerin katılacağı, gizli oy açık sayım parti adaylarının ve liste sıralamalarının belirlenmesi ön seçim usulüdür.
- b. Teşkilât yoklaması seçmenince SPK'daki esaslara göre gizli oy açık sayımla aday ve liste sıralamasının yapılması Teşkilât yoklaması usulüdür. Teşkilât yoklama seçmeni o seçim çevresinde oturmakta olan ve parti üyeliği devam eden ve seçim işleri yönetmeliğinde sayılan partililerdir.
- c. Merkez Yoklaması: Aday adaylığı kabul edilenlerin MKYK'ca seçim çevrelerinde aday ve liste sıralamalarının yapılmasıdır.
- d. Merkez Adaylığı: Aday seçimi ve liste sıralaması, ön seçim veya Teşkilât yoklaması yöntemiyle yapılması

durumunda MKYK TBMM üye tamsayısının % 5'ni geçmeden ilini ve seçim çevresini ön seçim ya da Teşkilât yoklaması tarihinden en az 10 gün önce Yüksek seçim Kuruluna bildirerek merkez adayı gösterebilir.

Herhangi bir nedenle listelerde boşalma olduğunda boş sıra MKYK'ca doldurulur.

İKİNCİ KESİM

YEREL SEÇİMLER

YEREL SEÇİM ADAYLIĞI VE ÖN İNCELEME

MADDE 45- MKYK'ca belirlenecek tarihler arasında İl belediye başkan adaylığı için Genel Başkanlığa İlçe ve belde belediye başkan adaylığı için İl yönetim kurulu başkanlığına bizzat yazılı olarak adaylık başvurusu yapılır. İl belediye başkan aday adayları ile ilgili Teşkilât yoklaması ve ön seçimlere katılacakları belirleme yetkisi MKYK'nındır. İlçe ve belde belediye başkan aday adaylarının ön seçim ve Teşkilât yoklamasına katılacakları belirleme yetkisi İl yönetim kurulundur.

Yetkili kurullarca ön inceleme sonunda aday adayları arasından Belediye başkan adayları ile belediye ve il genel meclisi adayları ve sıralamaları seçim çevresi ölçüğü esas alınarak ön seçim yahut Teşkilât yoklaması yahut merkez yoklaması usullerinden hanginin esas alınacağına

MKYK karar verir. Kimlerin seçime katılabileceği seçim işleri yönetmeliğinde belirlenir.

Ön seçim veya Teşkilât yoklaması usullerinden biri ile adayların belirlenmesi durumunda mahalli Teşkilâtın yöneticileri görev yatıkları yerden aday adayı olmak isteyenler, görevlerinden seçim takvimine göre belirlenen sürede istifa ederler.

ÜÇÜNCÜ KESİM

GENEL KONULAR

YEREL SEÇİMLERDE VE GENEL SEÇİMLERDE PARTİ ÜYESİ OLMAYANLARIN DURUMU

MADDE 46- Parti üyesi olmadan aday seçilip gösterilenler ve böylece seçilenler seçim öncesi veya sonrası üyelik müracaatı yapması ile parti üyeliğine alınmış sayılırlar. Milletvekili seçilenlerin kayıtları genel merkezce tamamlatırlı. Diğerleri ise gerekli evrakları seçim sonuçlarının ilanından sonraki 10 gün içerisinde ilgili İlçe yönetimine verir.

SEÇİM İŞLERİ YÖNETMELİĞİ

MADDE 47- Seçim işleri, adaylıklar, adaylık başvuruları, aday belirleme ve listeleme yöntemleri, ön seçim ve Teşkilât yoklamasında seçmen listeleri vs. gibi seçimlerle ilgili bu tüzükte düzenlenmemiş olan konuları düzenlemek üzere MKYK seçim işleri yönetmeliğini hazırlar

ALTINCI BÖLÜM

DİSİPLİN HÜKÜMLERİ

BİRİNCİ KESİM

KURULUŞ VE GÖREV

DİSİPLİN KURULLARI HAKKINDA GENEL ESASLAR

MADDE 48- Kanunlara, Parti tüzüğüne ve yönetmeliklere, parti yetkili organlarının karar ve bildirimlerine aykırı davranışta bulunanlar hakkında disiplin soruşturması yapmak ve karar vermek üzere, illerde İl Disiplin Kurulu, Genel Merkezde Merkez Disiplin Kurulu ve TBMM Parti Grubunda TBMM Parti Disiplin Kurulu ve Müsterek Disiplin Kurulu kurulur.

Disiplin Kurulları, disiplin işleri dışında parti tüzüğünün verdiği diğer görevleri yapar.

Yan kuruluşlar ve üyeleriyle ilgili olarak disiplin soruşturması açılması da disiplin kurullarının görevleri içerisindedir.

Disiplin kurullarının görev süreleri müteakip kongreye kadar devam eder. Boşalan asil üyeliklere, disiplin kurulunun ilk toplantısında yapılacak seçimle yedek üyelere gereği kadarı getirilir. Karar asil üyeliğe getirilen yedek üyelere alışıldık usullerle bildirilir.

Disiplin Kurulları ilk toplantılarında kendi aralarında bir başkan, bir başkan vekili ve bir sekreter seçer. Disiplin kurulları üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verirler. Ancak, Kanunun 102 inci maddesinin ikinci fıkrasında gösterilen haller dışında Partiden kesin ihraç kararı için üye tam sayısının salt çoğunluğu gereklidir. Disiplin kurulları, kendilerine tevdi edilen bir işi en geç 30 gün içinde görüşerek, karara bağlamak zorundadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ara vermesi veya soruşturmanın genişletilmesine gerek görülmesi hallerinde, bir yıl içinde karar vermek üzere bu süre uzatılabilir. Disiplin organları kararları gizli oyla verir.

Disiplin kurullarına sevk edilen partili, kendisini yazılı veya sözlü savunma hakkına sahiptir. Savunma için süre, savunmaya çağrı belgesinin ilgiliye tebliğinden itibaren on beş gündür. Ancak, seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya basın yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre yedi gündür. Savunma süresini geçirenler savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Savunmaya çağrı, disiplin kurulu başkanlığınca yazılı olarak yapılır. Bu yazıda uygulanması istenen disiplin cezası ile bu cezanın istenmesine sebep olan fiiller açıkça gösterilir. Disiplin organları, sevk yazısında istenen disiplin cezasından daha ağır ceza veremez. Disiplin

organlarınca verilen kararlar gerekçeleriyle birlikte en geç otuz gün içinde ilgililere tebliğ olunur. Kanunun gerektirdiği hallerde bu süre kısaltılabilir.

İL DİSİPLİN KURULU

MADDE 49- İl kongrelerinde SPK'nın 21. maddesi uyarınca seçilen (5 asil ve 3 yedek üye) den teşekkül eder.

MERKEZ DİSİPLİN KURULU

MADDE 50- Partinin en üst disiplin kurulu olup büyük kongre tarafından Merkez Karar ve Yönetim Kurulu Üyelerinin seçimlerine ilişkin usul ve esaslara göre seçilir. (7 asil ve 7 yedek üyeden oluşur)

TBMM PARTİ DİSİPLİN KURULU

MADDE 51- Partinin TBMM Grubunca, Parti Grup Yönetimi seçimi usul ve esaslarına göre kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilen (5 asil ve 3 yedek üye)den oluşur.

MÜŞTEREK DİSİPLİN KURULU

MADDE 52- Merkez Disiplin Kurulu ve TBMM Parti Grup disiplin Kurulunun birlikte toplanması ile oluşur.

İL DİSİPLİN KURULLARININ GÖREVLERİ

MADDE 53- Merkez disiplin Kurulunun ilk derece olarak bakacağı işler olarak belirtilenler ile TBMM Parti Grubu Disiplin Kurulunun bakacağı işler dışında kalan ve İl çevresinde kayıtlı bulunan üyeler hakkında birinci derece disiplin soruşturması yapar ve karar verir.

MERKEZ DİSİPLİN KURULUNUN GÖREVLERİ

MADDE 54- İl Disiplin Kurulu kararlarına karşı yapılan itirazlar üzerine inceleme yapar, ayrıca ilk derece olarak bakacağı işleri inceler ve karara bağlar.

İlk derece olarak bakacağı işler:

- a. Parti kurucu üyeleri,
- b. Partinin genel başkanı, MKYK asil ve yedek üyeleri, partinin genel muhasibi,
- c. İl yönetim kurulu üyeleri ve İl disiplin kurulu üyeleri başkan ve asil üyeleri ile il ve ilçe belediye başkanları, Yan kuruluşların il başkanları,
- d. Kendi başkanı, asil ve yedek üyeleri,
- e. TBMM'nin partili eski üyeleri ve eski hükümet üyeleri hakkında disiplin soruşturması yapmak ve kesin karar bağlamak. Ayrıca İl Disiplin Kurullarının kararlarına karşı yapılacak itirazları inceler ve kesin olarak karara bağlar.

TBMM PARTİ GRUP DİSİPLİN KURULU

MADDE 55- Grup üyelerinin partiden geçici ve kesin ihracını gerekli kılan eylemlerin dışında kalan, tüzükte yazılı ve TBMM Parti Grup İç yönetmeliğinde belirtilen disiplin suçlarıyla ilgili işlere bakar ve kesin karara bağlar.

MÜŞTEREK DİSİPLİN KURULUNUN GÖREVLERİ

MADDE 56- TBMM Parti Grubu Üyelerinin partiden geçici veya kesin ihraçlarını gerektiren eylemleri dolayısıyla disiplin soruşturması yapar ve kesin karara bağlar.

İKİNCİ KESİM

DİSİPLİN KURULUNA SEVK YETKİSİ

MADDE 57- Disiplin Kurulları re'sen harekete geçip soruşturma yapamaz ve karar veremezler.

İl Disiplin Kuruluna sevk yetkisi: İl yönetim kuruluna

Merkez Disiplin Kuruluna sevk yetkisi: MKYK ve Genel Başkanlık Divanı'na verilmiştir.

TBMM Parti Disiplin Kurulu ve Müşterek Disiplin Kuruluna sevk yetkisi: TBMM Parti Grup Yön. Kurulu, MKYK ve Genel Başkanlık Divanı'na aittir.

Sevk Kararı yetkili ve görevli kurulların üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Sevk kararlarının bir inceleme ve araştırmaya dayanması ve (isnat olunan fiil ve uygulanması gereken disiplin cezasını belirtir şekilde) gerekçeli olması mecburidir.

ÜÇÜNCÜ KESİM

DİSİPLİN CEZALARI

PARTİ DİSİPLİN CEZALARI

MADDE 58- Parti disiplin kurullarınca uygulanacak disiplin cezaları aşağıda gösterilmiştir.

1. Uyarma
2. Kınama
3. Partiden veya Gruptan Geçici İhraç
4. Partiden veya Gruptan Kesin İhraç

UYARMA CEZASI

MADDE 59- Uyarma, partilinin yazılı olarak dikkat etmesi gereken hususlara riayet etmemesi nedeniyle yazılı olarak dikkatinin çekilmesidir.

Şu hallerde uygulanır;

- a. Yetkili organlarca davetli olduğu halde mazeret beyan etmeksizin toplantılara katılmamak,
- b. Partiye taahhüt ettiği aidatı sebep belirtmeksizin ödememek veya geciktirerek ödemek,
- c. Kendisine parti organlarınca tevdi edilen görevleri yerine getirmede ilgisiz ve lakayt davranmak,
- d. Parti içi birlik ve beraberliği zedeleyici tutum ve davranışlara yönelmek,
- e. Parti içi yazışmalarda kademelere uymamak.

KINAMA CEZASI

MADDE 60- Kınama, ilgilinin kusurları belirtilerek yazılı olarak dikkatinin çekilmesidir.

Şu hallerde uygulanır;

- a. Yetkili organlarca uhdesine tevdi edilen vazifeleri kabul etmemek veya yapmamak,
- b. Parti çalışmalarında şahsi menfaatlerini ön planda tutmak, bu yönde davranışlar sergilemek,
- c. SPK'nın düzenlediği tutulması zorunlu defter ve kayıtları usulüne (kanun, yönetmelik, tüzük hükümlerine) göre tanzim etmemek veya hiç tutmamak,
- d. Kendisinin emanetine veya kullanımına tevdi edilmiş parti mallarının kaybına, zarara uğramasına neden olmak,
- e. Bir yıl içerisinde 4 defa uyarma cezası almak.
- f. Kanuna, ahlaka, mahalli örf ve adetlere, geleneklere uygun düşmeyen davranışlarda bulunmak, özel hayatında parti üyeliği ile bağdaşmayacak ve partiye söz getirecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
- g. Haklı bir mazereti olmaksızın yapılan genel ve mahalli seçimlerde oy kullanmamak.

PARTİDEN VEYA GRUPTAN GEÇİCİ İHRAÇ

MADDE 61- Bu ceza belli bir süre için uygulanır ve bu sürenin sonunda başkaca bir karara gerek kalmaksızın suç ve cezası ortadan kalkar. Bu cezayı alan partili hiçbir parti ve TBMM grup çalışmalarına katılamaz, kendisine görev verilemez.

Şu hallerde geçici çıkarma cezası verilir;

- a. Kanuna, yönetmeliklere ve tüzüğe, MKYK ve genel İdare kurulu veya yetkili organların kararlarına aykırı söz, tutum ve davranışlarda bulunmak, yayınlar yapmak, bu yönde yayın yapanları teşvik ve tahrik etmek,
- b. Parti tüzüğü gereğince ele alınan konuluları ve saklı kalması gereken kararları açıklamak,
- c. Seçimlerde partiden izin almaksızın bağımsız aday olmak, diğer partilerden aday olanları desteklemek ve propagandalarını yapmak, yada partili adayların aleyhine çalışmak,
- d. Partiyi kişisel çıkarlarına alet etmek ve siyasi nüfuzunu kötüye kullanmak,
- e. Partiye ait evrakın, alet ve eşyanın kasten kaybına, zarara uğramasına sebebiyet vermek yada partiden ayrılma esnasında teslimden imtina etmek,
- f. Bir yıl içerisinde 4 defa kınama cezası almak.

PARTİDEN VEYA GRUPTAN KESİN İHRAÇ

MADDE 62- SPK mad. 57 ile kararlara karşı yargı yoluyla itiraz hakkı saklı kalmak kaydıyla kesinleşen çıkarma cezaları uygulanır ve partili partiden çıkarılır. İlgili organa haber verilir ve partilin kesin olarak parti kütüğünden kaydı silinir.

Şu hallerde çıkarma cezası verilir;

- a. Kanuna, yönetmeliklere, parti tüzüğü ve programına

- aykırı tutum ve davranışlar ile eylemlerde bulunmayı alışkanlık haline getirmek,
- b. SPK'nın dördüncü kısmında sayılan esaslara aykırı eylem ve eylemlerde bulunmak,
  - c. SPK hükümlerine göre parti üyeliğini engelleyici bir suçtan dolayı ceza almasına rağmen partiden istifa etmekte direnmek,
  - d. Kongrelerde ve aday yoklamalarında menfaat karşılığı oylara tesir etmek,
  - e. Oy pusulalarında tahrifat yapmak,
  - f. TBMM grup kararına aykırı davranmak,
  - g. Parti resmi defter ve kayıtlarında tahrifat yapmak,
  - h. Parti mal ve parasını zimmetine geçirmek, özel işlerinde kullanmak,
  - i. Geçici çıkarma cezasını 2 defa almak.

DÖRDÜNCÜ KESİM

DİSİPLİN KURULLARINA İLİŞKİN MÜŞTEREK HÜKÜMLER

MADDE 63- Her disiplin kurulunun görev süresi, yeni disiplin kurulunun seçilmesiyle son bulur.

Disiplin kurulu üyeliğine seçilen üyeler üyeliği devam ettiği sürece partinin (TBMM parti grup üyeliği ve delegelik hariç) başkaca bir organında görev alamaz.

Disiplin kurulunda aynı anda sıhrî ve kan hısımları görev alamazlar. Bu yakınlıktaki hısımlarla ilgili disiplin soruşturmasına ve kararına bu üyeler katılamazlar.

Disiplin kurulunda görev alan üyeler hiçbir şekilde ücret ödenemez.

Üyelikte boşalma halinde yedek üyeler sıra ile göreve davet edilir.

Günü ve zamanı belirli kurul toplantılarına haklı bir mazereti olmaksızın art arda üç kez katılmayan veya bir yılda fasılalarla on kez katılmayan üyenin kuruldaki üyeliği düşürülür.

Disiplin Kurullarına seçileceklerin daha önce disiplin cezası almamış olmaları gerekir.

Disiplin kurulu başkan ve üyeleri kendi haklarında yapılan soruşturmalara katılamazlar onlar yerine yedek üyeler soruşturmalar katılır ve karar verirler.

Hakkında disiplin soruşturması yürütülen partililerin savunması alınmadan veya savunma vermekten vazgeçtikleri anlaşılmadan haklarında karar verilemez.

Disiplin suçlarında savunmaya işlenen suç ve cezasını gösterir davetiyle davet edilen partili tebliğden itibaren 15 gün içinde savunma yapabilir. Umuma açık veya yayın yoluyla ya da seçimlerde işlenen disiplin suçlarıyla ilgili olarak savunma süresi 7 gündür.

Tebliğat partilin parti kütük defterinde kayıtlı adresine yapılır. Partili bulunamaz veya tebliğden imtina eder ise savunmadan vazgeçmiş sayılır ve dosya üzerinden işlem yapılır, karar verilir.

Disiplin kurulları mevzuat hükümleri ile tüzükte bulunan hükümler saklı kalmak kaydıyla en geç 30 gün içinde karar verirler.

Disiplin kurullarına sevk edilmiş dosyalarla ilgili olarak karar verilip kesinleşinceye kadar partinin hiçbir organınca görüş bildirilemez, telkinde ve tavsiye bulunulamaz.

Partinin bütün organları disiplin kurullarının işlerine gereken her türlü yardımını, disiplin kurullarınca talep edilen bilgi ve belgeleri gecikmeksizin göndermek zorundadırlar.

Disiplin kurulları sevk evrakında partiliye tanımlanarak isnat

edilen eylemle bağılıdırlar. Gerek görmeleri halinde soruşturmayı genişletebilirler ancak hiçbir şekilde sevk evrakında talep edilen cezadan ağır ceza veremezler.

Disiplin kurulları gerekçeli olarak kararlarını oluştururlar, ilgiliye ve sevk eden organa en geç 30 gün içinde gönderirler. İlgiliye ulaşılmaması halinde Tebligat Kanunu madde 35 uyarınca parti kütüğündeki adrese tebligat yapılır.

Disiplin kurulu kararları kesinleşmeden uygulanamazlar. Kesinleşen kararlar ilgili organlar tarafından gecikilmeksizin yerine getirilir.

BEŞİNCİ KESİM

MÜTEFERRİK HÜKÜMLER

ZAMANAŞIMI

MADDE 64- Disiplin suçu oluşturan eylemin vukuundan itibaren 2 yıl içerisinde ve öğrenilmesinden itibaren 1 yıl içerisinde suç zamanaşımına uğrar.

TEDBİRLİ OLARAK DİSİPLİN KURULUNA SEVK ETMEK

MADDE 65- Partiden geçici çıkarma veya kesin çıkarmayı gerektiren hallerde disiplin kuruluna sevk eden organ tarafından partili hakkında tedbirli olarak sevk işlemi yapılabilir. Tedbirli sevk kararı verildiği takdirde, partili bütün görevlerinden derhal uzaklaştırılır ve üyelik haklarından mahrum edilir. Tedbir kararının kaldırılması tedbir kararı veren organdan istenebilir. Bu talep hakkında 7 gün içinde karar verilir. Disiplin soruşturması sonunda partiliye ceza verilmez ise tedbir kendiliğinden ortadan kaldırılır.

DİSİPLİN CEZALARINA KARŞI İTİRAZ

MADDE 66- Partiden geçici çıkarma veya kesin çıkarma cezası verilen partili bu cezaya karşı parti içi itiraz yollarını tükettikten sonra kesinleşen disiplin kurulu kararına karşı 30 gün içinde yetkili ve görevli Mahkemeye itirazen başvurabilir.

Merkez Disiplin Kurulu, TBMM Parti Gurup Disiplin Kurulu ve Müşterek Disiplin Kurulu kararları kesindir. İl Disiplin Kurulu kararlarına karşı İl Yönetim Kurulu veya ilgilisi (10) gün içinde Merkez Disiplin Kurulu'na gerekçeli olarak itiraz edebilirler.

DİSİPLİN CEZALARINI AF YETKİSİ

MADDE 67- Genel Başkan tarafından önerilmiş olmak şartıyla disiplin cezalarını af yetkisi Büyük Kongre'ye ve MKYK'ye aittir.

YEDİNCİ BÖLÜM

MALİ HÜKÜMLER

BİRİNCİ KESİM

GELİRLER

GELİR KAYNAKLARI

MADDE 68- Partinin gelirleri ve gelir kaynakları şunlardır:

PARTİ ÜYELERİNDEN ALINACAK GİRİŞ AİDATI İLE ÜYELİK AİDATI

a. Giriş aidatının alt sınırı 10,00 Y.T.L. üst sınırı

500,00 YTL'dir.

b. Üyelik aidatının alt sınırı yıllık 50,00 YTL üst sınırı yıllık 10.000,00 YTL'dir.

Her üye, aylık veya yıllık olarak üyelik aidatı ödemeyi partiye giriş bildirgesinde veya ayrıca yazılı olarak bildirir.

Parti üyesi, vermeyi kabul ettiği aidatın miktarını, tüzükte sınırlara uygun olmak şartıyla, kayıtlı bulunduğu Teşkilât kademesi başkanlığına yazı ile bildirerek artırabilir.

Partiye borçlu olduğu yıla ait aidatın tamamını veya bir kısmını ödemeyen parti üyesi hakkında, partiden geçici veya kesin olarak çıkarmaya dair disiplin cezaları uygulanmaz. Aidatını ödemesi için yapılan yazılı tebligata rağmen belirtilen süre içerisinde ödemedede bulunmayan üye parti içi seçimlere katılamaz.

PARTİLİ MİLLETVEKİLLERİNDEN ALINACAK MİLLETVEKİLLİĞİ AİDATI

Milletvekillerinin ne miktar aidat ödeyeceği ve bu suretle toplanan paraların grup faaliyetlerine ve parti merkezine hangi miktarlarda ayrılacağı, Türkiye Büyük Millet Meclisi parti grubu kararıyla belli edilir. Ancak, bu miktarın yıllık tutarı milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını geçemez.

Grup kuracak yeterli sayıda milletvekili yoksa milletvekillerinin ödeyeceği aidat, yukarıdaki fıkrada belirtilen miktarın yarısını geçmemek kaydıyla merkez karar ve yönetim kurulunca tespit edilir.

ÖZEL AİDATLAR

Belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği aday adaylarından alınacak özel aidatlar MKYK

tarafından tespit ve tahsil olunur.

Milletvekili aday adaylarından alınacak özel aidat, milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını aşmamak kaydıyla Mali işler iç yönetmeliğinde gösterilir.

SATIŞLAR

Parti bayrağı, flaması, rozeti, parti yayınları ve benzerlerinin satışından sağlanacak gelirler ile üyelik kartları, parti defter, makbuz ve kâğıtlarından elde edilecek gelirler.

Sayılan emtiaların satış bedelleri, merkez karar ve yönetim kurulunun kararı ile tespit edilir.

SAİR GELİRLER

- a. Partice tertiplenen kültürel faaliyetlerden elde edilecek gelirler.
- b. Parti mal varlığından elde edilecek gelirler,
- c. S.P.K md. 66 uyarınca kabul edilecek bağışlar.
- d. Devletçe yapılan yardımlar.

TİCARİ FAALİYET, KREDİ VE BORÇ ALMA YASAĞI

MADDE 69- Parti ticari faaliyette bulunamaz, hiçbir şekilde hiçbir yerden ve hiçbir kimseden, dolaylı veya dolaysız olarak kredi veya borç alamaz. Ancak, ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile SPK. 67. maddesindeki sınırlamalar çerçevesinde gerçek veya tüzel kişilerden kredili veya ipotek karşılığı mal satın alabilir.

TAŞINMAZ MAL EDİNME

MADDE 70- Partinin maksadına uygun gayrimenkul alım, devir ve ferağına MKYK yetkilidir.

Parti, maksadı dışında gayrimenkul iktisap edemez. Partinin gayesi içinde olmak şartı ile sahip olduğu gayrimenkul mallardan gelir sağlayabilir.

GELİRLERİN TOPLANMASINDA USUL

MADDE 71- Partinin bütün gelirleri tüzelkişiliği adına elde edilir.

Genel merkezin ve Teşkilât kademelerinin gelirleri, parti merkez karar ve yönetim kurulunca bastırılan makbuzlar karşılığında alınır. Bastırılan ve parti Teşkilât kademelerine gönderilen gelir makbuzlarının seri ve sıra numaralarına ait kayıtlar parti genel merkezinde tutulur. Parti Teşkilât kademeleri aldıkları ve kullandıkları makbuzlar dolayısıyla parti merkez karar ve yönetim kuruluna karşı mali sorumluluk taşırlar. Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyeninin sıfatı, adı, soyadı ve imzası, makbuzda ve dip koçanlarında yer alır.

Makbuzların asıl kısımlarıyla dip koçanlarında aynı sıra numarası bulunur.

Makbuz dip koçanlarının saklama süresi Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararının Partiye bildirilme tarihinden itibaren beş yıldır.

İKİNCİ KESİM

GİDERLER

GİDERLERİN YAPILMASINDA USUL

MADDE 72- Giderler partinin amaçları doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

Partinin bütün giderleri parti tüzelkişiliği adına yapılır.

Bütün harcamaların yetkili organ veya merciin kararına dayanması şarttır. S.P.K da öngörülen istisnalar saklıdır.

Giderlere ait belgeleri saklama süresi, özel kanunlarda gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, kesin hesabın Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararının ilgili partiye bildirilme tarihinden itibaren beş yıldır.

Parti Teşkilâtı bağlı bulunduğu üst kademeye, gelir ve giderleri hakkında hesap vermelidir. İlçe yönetim kurulu azami beş ay içinde il yönetim kuruluna, il yönetim kurulu da azami altı ay içinde MKYK'ya gelir ve giderleri hakkında hesap vermek zorundadır.

MALİ SORUMLULUK

MADDE 73- Giderler, sözleşmeler ve girişilecek yükümlülükler; genel merkezde parti tüzelkişiliği adına, illerde il yönetim kurulu adına ve ilçelerde ilçe yönetim kurulu adına yetkili kılınan kişi veya kurulca yapılır.

Siyasi partilerin il ve ilçelerdeki Teşkilât kademeleri tarafından parti tüzelkişiliği adına sözleşme yapılmasına ve yükümlülük altına girilmesine ilişkin esaslar, merkez karar ve yönetim kurulunca tespit olunur.

Bu esaslara aykırı olarak merkez karar ve yönetim kurulunca önceden yazılı yetki verilmediği veya sonradan bir kararla onaylanmadığı takdirde, partinin Teşkilât kademelerinin yaptıkları sözleşme ve giriştikleri yükümlülüklerden dolayı,

parti tüzelkişiliği hiçbir suretle sorumlu tutulamaz; merkez karar ve yönetim kurulu veya genel başkan veya parti tüzelkişiliği aleyhine takipte bulunulamaz. Bu takdirde sorumluluk, sözleşmeyi yapan veya yükümlülük altına giren kişi veya kişilere ait olur.

BORÇ VERME YASAğI

MADDE 74- Partide görevli hiçbir kişi ya da kurul tarafından Parti adına hiçbir gerçek ya da tüzel kişiye kredi ve borç verilemez.

ÜÇÜNCÜ KESİM

PARTİ İÇİ MALİ İŞLEMLER

BÜTÇE

MADDE 75- Bağlı ilçeleri de kapsamak üzere il Teşkilâtları ayrı ayrı gelir tahminlerini ve gider miktarlarını gösteren bir yıllık bütçe hazırlarlar ve ilgili takvim yılından nceki Ekim ayı sonuna kadar genel merkeze gönderirler. Bu bütçeler ile aynı süre içinde hazırlanacak genel merkez bütçesi en geç ilgili takvim yılından nceki Aralık ayı sonuna kadar parti merkez karar ve yönetim kurulunca incelenir ve karara bağlanır.

Partinin hesapları bilânço esasına göre düzenlenir.

KESİM HESAP

MADDE 76- Parti merkezi ve bağlı ilçeleri de kapsamak üzere iller Teşkilâtı her bütçe yılını izleyen Nisan ayı sonuna kadar, bir evvelki yıla ait uygulama sonuçları nı gösteren kesin hesaplarını hazırlarlar.

İller Teşkilâtından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesin hesaplar, merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanır ve birleştirilir.

Parti Merkez Teşkilâtının kesin hesapları Büyük Kongrede, illerin, ilçelerin ve beldelerin kesin hesapları kendi kongrelerinde tüzüğün ilgili hükümleri çerçevesinde incelenerek karara bağlanır. Kesin hesabın ilgili kongrece kabulü ile sorumlu yönetim kurulu ibra edilmiş olur.

MALİ İŞLER İÇ YÖNETMELİĞİ

MADDE 77- Bütçe, bilânço, gelir ve gider cetvelleri ile kesin hesapların nasıl yapılacağı ayrıca düzenlenecek Mali işler iç yönetmeliğinde gösterilir.

KESİN HESABIN İLGİLİ MERCİLERE GÖNDERİLMESİ

MADDE 78- Genel başkan, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller Teşkilâtının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verir.

Bu belgelere, partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

DEFTERLER

PARTİ DEFTERLERİ

MADDE 79- Parti Genel Merkezi ile il ve ilçe teşkilâtlarında, aşağıdaki defterler işlem görür.

Üye Kayıt Defteri, sadece İlçe'lerde olmak üzere, Parti Teşkilât Kademeleri'nin Yönetim Organları tarafından aşağıda yazılı defterlerin tutulması zorunludur:

1. Üye Kayıt Defteri.
2. Karar Defteri.
3. Kongre Karar Defteri.
4. Gelen ve Giden Evrak Kayıt Defteri.
5. Gelir ve Gider Defteri.
6. Demirbaş Eşya Defteri.

Defterlerin sayfaları ile kaç sayfadan ibaret oldukları, Teşkilât Kademesi'nin bulunduğu yer İlçe Seçim Kurulu Başkanı tarafından mühürlenerek onaylanır. Yasa gereği tutulması zorunlu defterler dışında kalan ve Parti Organ ve Kurulları'nca tutulmasında yarar görülen defterler yönetmelikte gösterilir.

ÜYE KAYIT DEFTERİ

MADDE 80- Her İlçe Yönetimi'nce, İlçe'ye bağlı Mahalle ve Köy sayısı kadar, Genel Merkez tarafından hazırlanan Üye Kayıt Defterleri tutulur. Üyelerin, Mahalle ve Köy esasına göre kayıt sıra numarası verilerek üye defterlerine yazımları yapılır. Üye giriş beyannameleri iki nüsha düzenlenir ve üzerine üye defterinde yer alan kayıt sıra numarası yazılır. Üye giriş beyannamesinin asıl nüshası, İlçe'de bu işe ayrılmış dosyada muhafaza edilir. Kopyası ise aynı şekilde muhafaza edilmek üzere İl Başkanlığı'na gönderilir. Mevzuatın müsait olduğu ölçüde üyelik işlemleri için bilgisayar programlarından yararlanılır.

KARAR DEFTERİ

MADDE 81- İlgili organ veya kurul kararlarının, tarih ve sıra numarasına göre yazıldığı defterdir. Kararlar, toplantıya iştirak edenler tarafından imzalanır. Muhalif olan üye muhalefetini yazarak imza eder. İstek halinde karar örneği kendisine verilir. Kongre tarafından alınan kararları içeren kongre tutanak özetleri, karar defterine geçirilir. Bu karar ve özetler, kongre divanı tarafından imzalanır.

KONGRE KARAR DEFTERİ

MADDE 82- Kongrece alınan kararlar ile kongre tutanaklarının özetlenerek yazıldığı defterdir. Başkanlık divanı üyelerince imzalanır.

GELEN GİDEN EVRAK KAYIT DEFTERİ

MADDE 83- Kademeye gelen ve giden evrakların, tarih ve numara sırası ile kayıtlarının yapıldığı defterlerdir. Gelen evrakın asılları ile giden evrakın suretleri, kayıt numara ve tarihleri şerh düşülerek dosyalarda saklanır.

GELİR VE GİDER DEFTERİ

MADDE 84- Parti adına elde edilen gelirin, alınış nedeninin ve yapılan giderlerin nereye harcandığının, evrakı müsbitesi belli olacak şekilde işlendiği defterdir.

DEMİRBAŞ EŞYA DEFTERİ

MADDE 85- Parti adına alınan veya partiye bağışlanan demirbaş eşyalar, taşıt araçları ve taşınmaz malların, ilgili belgeleri

de belirtilerek tarih sırasına göre yazıldığı defterdir. Partiye ait demirbaşların eskime ve yıpranma nedeniyle kullanılmaz hâle gelmesi durumunda, ilgili yönetim kurulu tarafından düzenlenecek bir rapor ile kayıttan düşürölmeleri sağlanır.

Yukarıda sözü edilen defterlerin dışında, parti organlarınca fayda ve lüzum görölen başkaca defterler de tutulabilir

DOKUZUNCU BÖLÖM

MÖTEFERRİK HÖKÖMLER

TÖZÖKTE HÖKÖM BULUNMAYAN KONULARDA YAPILACAK UYGULAMA

MADDE 86- Tüzökte hükömler bulunmayan hallerde Türk Medeni Kanunu ve Siyasi Partiler Kanunu'nun konuya ilişkin amir hükömleri ile Dernekler Kanunu'nun Siyasi Partiler Kanunu'na aykırı olmayan hükömleri uygulanır.

YÖRÖTME

MADDE 87- Bu tüzök hükömlerini Merkez Karar ve Yönetim Kurulu yürötür.

YÖRÖRLÖK

MADDE 88- Parti kurucuları tarafından onaylanmış olan 88 esas, 5 geçici maddeden oluşan tüzök parti kuruluş bildirgesinin İçişleri Bakanlığı'na verilmesiyle 2820 sayılı yasanın 8. maddesi gereği yürörlöğe girer.

KURUCULAR KURULU

GEÇİCİ MADDE 1: İlk büyük kongre toplanıncaya kadar, büyük kongrenin kanunda ve tüzükte belirtilen görev ve yetkileri kurucular kurulunca kullanılır. Kurucular kurulu, partinin kuruluş başvurusunda isimleri yazılı kurucular ile onların seçtiği başkanı, merkez karar ve yönetim kurulu üyeleri ve merkez disiplin kurulu üyelerinden oluşur

ÜYE OLMAYAN GÖREVLİLER

GEÇİCİ MADDE 2: Kuruluş başvurusunda adları yazılı kurucular, parti tüzel kişilik kazandıktan hemen sonra toplanırlar. Toplantıda öncelikle genel başkan ile MKYK üyeleri ve yedek üyeler seçilir. Kuruluş başvurusunda isimleri olmadığı halde parti merkez kurullarına seçilenlerden üyelik başvurusu alınarak kurucular kurulunca üyeliklerine karar verilir ve üyelik işlemleri ivedilikle tamamlanır. Merkez kurullarına ilişkin seçim sonuçları İçişleri Bakanlığı ve Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilir.

İL VE İLÇE YÖNETİM KURULU TEŞKİLÂTI

GEÇİCİ MADDE 3: İl ve ilçe kongreleri yapılıncaya kadar görevli ve yetkili olmak üzere, il ve ilçe başkanları ile il ve ilçe yönetim kurulu ve il disiplin kurulu üyeleri kurucular kurulunca uygun görülecek yöntemle oluşturulur. Görevlerini gereğince yapmadıkları tesbit edilen kurullar ve kurul üyeleri MKYK kararı ile görevden alınırlar.

GÖREV BÖLÜMÜ

GEÇİCİ MADDE 4: Merkez karar ve yönetim kurulu ve merkez disiplin kurulu ile il ve ilçe yönetim kurulları ve il disiplin kurulları seçilişlerini müteakip toplanarak görev bölümü yaparlar. Parti ilk genel seçimlere, ilk mahalli

idareler seçimlerine veya ilk ara seçimlere girinceye kadar, il kongrelerinin üye sayısı, ilçelerde kayıtlı üye sayısının esas alınmasıyla MKYK tarafından belirlenir.

ÜYE YAZIMI

GEÇİCİ MADDE 5: İlk büyük kongre toplanıncaya kadar tüzükte gösterilen yöntem ve süreye bakılmaksızın doğrudan doğruya MKYK kararıyla üye yazımı yapılabilir. Üyelik kayıtları doğrudan merkezde yapılmış olanların üyeliklerine ilişkin belgeler, yönetim kurulları oluşan ilçelere ve illere gönderilir.

İÇİNDEKİLER

1.BÖLÜM

GENEL ESASLAR

2.BÖLÜM

ÜYELİK

3.BÖLÜM

TEŞKİLÂT

4.BÖLÜM

PARTİ GRUPLARI

5.BÖLÜM

SEÇİMLER

6.BÖLÜM

DİSİPLİN HÜKÜMLERİ

7.BÖLÜM

MALİ HÜKÜMLER

8.BÖLÜM

DEFTERLER

9.BÖLÜM

MÜTEFERRİK HÜKÜMLER